

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. W stillet af Folketingets Miljøudvalg

Spørgsmål W

Vil ministeren redegøre for regeringens forslag til vandplaner, uddybende med fokus på konsekvenserne for Fyn og øerne, herunder svare på hvorfor den danske regering vil overimplementere på området, når det har så store konsekvenser og omkostninger for erhvervet og efterfølgende for samfundet (jf. artiklerne i Landbrug Fyn d. 17. februar 2015 ”Ny vandplan vil koste Tom 400.000 kroner årligt” og ”Kvælstofregulering koster Fyn meget dyrt”)?

Er ministeren villig til, i lyset af de alvorlige konsekvenser for Fyn og øerne, at ændre vandplanerne, så det også i fremtiden bliver muligt, at drive konventionelt landbrug på Fyn og øerne?

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Erling Bonnesen (V)

Svar – (det talte ord gælder).

Intro

Som I ved, ligger det regeringen meget på sinde, at Danmark skal være et land i balance. Der skal være plads til et sundt og aktivt landbrug i Danmark – men vi skal samtidig opfylde vores forpligtelser i forhold til EU, og vi skal sikre rent bade- og drikkevand til fremtidige generationer.

Vandområdeplaner 2015-2021

De nuværende forslag til vandområdeplaner, som samrådet drejer sig om, blev sendt i høring den 22. december 2014.

Vandområdeplanerne er den danske implementering af EU's vandrammedirektiv. Direktivet forpligter os til at opnå en god tilstand i søer og vandløb – i fjorde og langs kysterne.

Ifølge direktivet skulle vi have opfyldt målet i år, men det er ikke lykkedes - langt fra - så vi har udskudt en del af indsatsen. Målet er nu 2021.

Hvad der skal til, for at vi kan opnå den gode tilstand i vores fjorde og kystvande er baseret på beregninger foretaget af forskningsinstitutionerne Aarhus Universitet og Dansk Hydraulisk Institut.

Det er altså ikke Miljøministeriet eller mig som miljøminister, der vurderer hvor meget man skal reducere mængden af kvælstof til vores kystvande med for at opnå god tilstand.

Det vil jeg gerne slå helt fast. Indsatsbehovet er en stringent faglig vurdering, der er baseret på beregninger fra landets bedste forskere på området – et arbejde, der har stået på i 2 år, og som landbrugets organisationer i øvrigt har været involveret i hele vejen.

Hvad gør regeringen?

Det er selvfølgelig et politisk valg, hvor meget af indsatsbehovet man vil imødekomme med politiske beslutninger og i givet fald hvordan.

I regeringens udkast til vandområdeplaner er der lagt op til en indsats på i alt ca. 1.600 tons kvælstof ud af et udestående på ca. 7.800 tons jævnfør forskernes beregninger af behovet.

Det efterlader en rest på ca. 6.200 tons kvælstof. Det er glædelig vis noget mindre end tidligere vurderet, og en del steder i landet er der faktisk udsigt til, at der ikke er behov for yderligere indsats, udover hvad der allerede er sat i gang.

I forhold til de 1.600 tons, som er med i udkastet til de nye vandområdeplaner vil jeg gerne understrege to ting.

For det første bliver landbruget kompenseret krone for krone for de initiativer, der selvstændigt iværksættes som led i de nye vandområdeplaner – her taler vi primært om etableringen af vådområder og udtagning af lavbundsjord.

Og jeg siger det lige igen, for der er åbenbart en del uklarhed omkring dette emne. De nye vandområdeplaner indeholder ikke en eneste regning til landbruget. Punktum.

For det andet – og det giver åbenbart også anledning til uklarhed – så har regeringen ikke på nogen som helst måde besluttet sig til, hvornår eller stillet forslag til hvordan at mankoen på de 6.200 tons kvælstof skal håndteres.

Skræmmekampagne

Jeg undrer mig derfor også over, at Venstre og landbrugets organisationer sammen finder det formålstjeneligt, at rejse rundt og lave skræmmekampagner om regeringens vandmiljøindsats - og fx fortælle at vi nu skal braklægge halvdelen af Fyn.

Hvis man tog sig tiden til faktisk at læse de vandområdeplaner, der er i høring, vil man se, at vandplanerne påvirker under 1 % af de mest marginale landbrugsjorder, og det sker mod fuld kompensation.

Hvordan man får det regnet om til, at halvdelen af Fyn skal braklægges overstiger min fantasi.

At rejse rundt med sådanne fortællinger mener jeg ikke gør andet, end at skabe utryghed blandt de fynske landmænd. Landmændene har udfordringer nok i forvejen, så der er ingen grund til at kaste 'benzin på bålet' ved at opstille regnestykker på baggrund af rent gætværk om, hvad fremtiden måtte bringe af ulykker.

Ingen overimplementering

Når jeg derfor bliver spurgt om, hvorfor regeringen vil overimplementere

vandrammedirektivet. Må jeg bare svare: ”Det vil regeringen heller ikke”.

Som sagt er vi forpligtet til – uanset hvilken regering der er tale om – at overholde de fælles aftaler i EU. Det går jeg ud fra, at Venstre også fortsat mener, selvom jeg jo kan læse mig til i pressen, at Venstre vil rulle vandplanerne tilbage.

Vandrammedirektivet kræver, at der skal være god tilstand i alle fjorde og kystvande – og vandrammedirektivet kræver at Danmark har gyldige vandplaner.

I dag er det langt fra tilfældet. Jeg kan oplyse, at der dags dato er god økologisk tilstand i ca. 2 % af de danske kystvande.

Det vil sige, at miljøkvaliteten er for lav i cirka 98 % af vores kystvand.

Jeg kan på det grundlag afvise at regeringen har overimplementeret vandrammedirektivet – hvilket jeg i øvrigt synes ligger i fin forlængelse af de nyeste konklusioner fra De Miljøøkonomiske Vismænd.

Og jeg kan også afvise, at regeringen vil iværksætte planer der vil braklægge halvdelen af Fyn, som det nævnes i de artikler, der er tilknyttet samrådsspørgsmålet.

Behov for ansvarlighed

Afslutningsvist vil jeg gerne opfordre til noget mere ansvarlighed.

Lad nu landmændene være i fred med skræmmekampagner, og lad være med at stille landmændene urealistiske scenarier i udsigt om afvikling af alt miljøregulering.

Det er uansvarligt, som VKO har foreslået, at rulle hele kvælstofreguleringen tilbage, herunder det normsystem som blev indført i slutningen af 90'erne, og som har fungeret i mere end 15 år – uden at VKO kommer med et reelt alternativ.

Det vil være et kæmpe tilbageslag for naturen og miljøet, og det vil være i strid med de forpligtelser, som vi politisk har bundet os til i det europæiske fællesskab.

Det er helt ude af balance.